

bathroom even to sweat, until he has prayed, lest he become faint and come to neglect the prayer. He may not even eat a snack, lest he continue eating. He may not sit in judgment, even if only to pronounce the verdict, lest the verdict be overturned and the trial be extended causing him to neglect his prayers. A person may not sit before a barber to get a haircut, even a simple haircut, lest the scissors break [and he miss the time for prayer]. He may not enter a tannery close to the time for the afternoon prayer until he has prayed, lest he see something wrong with his work, become occupied with it, and tarry too long to pray. But if he did begin any of these activities, he need not stop; he may finish and then recite the afternoon prayer. (3) What is considered the beginning of a haircut [for which, once started, one does not have to stop to pray]? When the barber's apron is spread out on his lap. What is considered the beginning of using the bathroom? When he takes off the garment closest to his body. What is considered the beginning of tanning? When he ties the apron over his shoulders. What is considered the beginning of eating? For the people of the Land of Israel, when one washes his hands. For the people of Babylonia, when one loosens his belt. What is considered the beginning of a trial? When the judges wrap themselves in their *talitot* and sit down. And if they were already sitting [dealing with a previous case], the beginning of the trial is when the litigants begin to present

their cases.

למרחץ אפילו להזיע עד שיתפלל שמא יתעלה ויבטל מן התפלה. ולא לאכול אפילו אכילת עראי שמא ימשך באכילה. ולא לדון אפילו בגמר דין שמא יסתר הדין וימשך ויבטל מן התפלה. ולא ישב לפני הספר לספר אפילו תספורת הדיוט עד שיתפלל שמא ישבר הזוג. ולא יכנס לבורסקי סמוך למנחה עד שיתפלל שמא יראה הפסד במלאכתו ויתעסק בה ויתעכב מן התפלה. ואם התחיל באחת מאלו לא יפסיק אלא גומר ואחר כך מתפלל תפלת מנחה: ג מאימתי התחלת התספורת משניח מעפורת של ספרין על ברביו. ומאימתי התחלת מרחץ משיפשוט הבגד הסמוך לבשרו. ומאימתי התחלת הבורסקי משיקשור בגד בין בתפיו כמו שהאומנין עושין. ומאימתי התחלת הדין משיתעטפו הדיינין וישבו ואם היו יושבים משיתחילו בעלי דינין לטעון:

BAMIDBAR FOR TUESDAY

TORAH

במדבר ליום שלישי

תורה

כיון בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה דשם ב"ן להשאר בו הארה מוטוספת הגפש משבת שעברה

יא לבנימן אבידן בר גדעוני:
יב לִדָּן אחיעזר בר עמישדי:
יג לאשר פגעיאל בר עכרון:
יד לגד אליסף בר דעואל:
טו לנפתלי אחירע בר עינן:

יא לבנימן אבידן בן גדעוני: יב לִדָּן
אחיעזר בן עמישדי: יג לאשר פגעיאל
בן עכרון: יד לגד אליסף בן דעואל:
טו לנפתלי אחירע בן עינן:

(11) For Binyamin, Avidan, the son of Gid'oni; (12) For Dan, Achi'ezer, the son of Amishaddai; (13) For Asher, Pagiail, the son of Okhran; (14) For Gad, Elyasaf, the son of De'ueil; (15) For Naftali, Achira, the son of Einan.

PROPHETS Hoshea 2

נביאים הושע פרק ב

יא בכֹּן יָתוּב מִיַּמְרֵי לְמַטְלַ עֲבוּרָא בְּעֵדן אֲדוּרְיָה וְחִמְרָא בְּעֵדן מַעְצְרֵתִיָּה וְאַצִּיל כְּסוּת מִלְּאָ וּבּוּץ דִּיהִבִּית לָהּ לְכִסְאָה ית קִלְנָה: יב וּכְעַן אֲגִלִּי ית קִלְנָה לְעֵינֵי עַמְמֵיָא רַחֲמָהָּ וְאִנְשׁ לֹא יִשְׁיִבִינָה מִן יְדֵי: יג וְאַבְטַל כָּל חֲדוּתָהָּ חֲגֵהָ יִרְחָקָהּ וְשִׁבְתָּהָ וְכָל מוֹעֲדָהָ: יד וְאַצְרִי פְרִי גּוֹפְנָה וְתִינֶה דְהוֹת אֲמָרָה יִקָּר אֵינוֹן לִי דִיהִבוּ לִי עַמְמֵיָא רַחֲמֵי וְאַשׁוּיִנוֹן לְחֹרֶשׂא וְתִכְלִינוֹן חֵית בְּרָא: טו וְאַסְעֵר עֲלָהּ ית

יא לִכְּן אָשׁוּב וְלִקְחָתִי דְגַנִּי בְּעֵתוֹ וְתִירוּשֵׁי בְּמוֹעֲדוֹ וְהִצַּלְתִּי צִמְרֵי וּפְשָׁתֵי לְכִסּוֹת אֶת עֲרוֹתָהּ: יב וְעֵתָהּ אֲגַלֶּה אֶת נִבְלָתָהּ לְעֵינֵי מְאַהֲבֶיהָ וְאִישׁ לֹא יִצְלִנָּה מִיָּדִי: יג וְהִשְׁבַּתִּי כָּל־מְשׁוּשָׁהּ חֲגֵהּ חֲדָשָׁה וְשִׁבְתָּהּ וְכָל מוֹעֲדָהּ: יד וְהִשְׁמַתִּי גִפְנָהּ וְתִאֲנַתָּהּ אֲשֶׁר אָמְרָה אֲתֵנָה הִמָּה לִי אֲשֶׁר נִתְּנָה לִי מְאַהֲבֵי וְשִׁמְתִים לִיעֵר וְאֶכְלֹתֶם חֵית הַשָּׂדֶה: טו וּפְקַדְתִּי עָלֶיהָ אֶת־יְמֵי הַבַּעַלִּים אֲשֶׁר תִּקְטִיר לָהֶם וְתַעֲד נִזְמוּהָ וְחִלִּיתָהּ וְתִלְךְ אַחֲרַי מְאַהֲבֶיהָ וְאֵתִי שְׂכַחָה נְאֻם־יְדוּהָ:

יומיא דהות פלחא לטעותא דמסקא להון בוסמין והות דמיא לאתתא דשבקת ית בעלה ואתקינת בקדשהא ובחליטת מרגליתהא וטעית בתר רחמהא כן כנישת ישראל רחימת למפלח לטעותא ופולחני שבקת אמר יי:

(11) Therefore, I will return and take My grain in its time and My wine in its appointed season and will take away My wool and My flax which were to cover her nakedness. (12) And now I will reveal her disgrace before the eyes of her lovers and no man shall save her from My hand. (13) And I will terminate all her rejoicing, her Festival, her New Moon, her Sabbath and all her appointed seasons. (14) And I will lay waste her vine and her fig trees regarding which she said; This is my hire which my lovers have given me. And I will make them a forest and the wild beasts shall eat them. (15) And I will visit upon her the days of the baalim to whom she burnt incense and she adorned herself with her earrings and her jewelry following after her lovers and she forgot Me says the Lord.

RASHI

רש"י

(11) **In its time** — *At the time that the fruit completely ripens. And will take away My wool and My flax* — *which were there to cover her nakedness.* (12) **And no man shall save her** — *Even the merits of the Patriarchs have been depleted.*

(יא) **בעתו**. בעת גמר בישול הפירות: **והצלתִי צמרי ופשתי**. שהיה לכסות ערותה: (יב) **ואיש לא יצילנה**. אף זכות אבות תמה: (יד) **והשמתי**. לשון שְׁמָמָה: **אתנה**. כמו אתנן: (טו) **ותעד**. נהנה עדיה **עליה נגד המנאפים**:

(14) **והשמתי** — *An expression of desolation.* **אתנה** — *like אתנן [A harlot's hire.]* (15) **And she adorned herself** — *She adorned herself with jewelry to greet her paramours.*

WRITINGS Proverbs 30

כתובים משלי פרק ל

יח תלת אינון דגניזון מני
 וארבע דלא ידעית אינון:
 ט ארחה דנשרא בשמיא
 וארחה דחויא על שועא
 וארחה דאלפא בלביה דימא
 וארחה דגברא בעולמתא:
 כ היכנא ארחה דאתתא
 גירתא אכלא ומכפרה פומה
 ואמרה לא עבדית מדעם
 דעתא: כא תחות תלת רוגזא

יח שלשה המה נפלאו ממני וארבע (קרי וארבעה)
 לא ידעתים: יט דרך הנשר ב שמים דרך נחש עלי
 צור דרך אניה בלבים ודרך גבר בעלמה: כ פן ו
 דרך אשה מנאפת אכלה ומחתה פיה ואמרה
 לא פעלתי און: כא תחת שלוש רגזה ארץ ותחת
 ארבע לא תוכל שאת: כב תחת עבד פי ימלוד
 ונבל פי ישבע לחם:

ארעא ותחות ארבע לא יכלא למסברא: כב תחות עבדא כד נמלוד וטפשא דישבוע לחמא:

(18) There are three things which are too wondrous for me and a fourth that I do not know. (19) The way of the eagle in the sky, the way of the snake on a rock, the way of a ship in the midst of the sea and the way of a man with a young woman. (20) So is the way of an adulterous woman; she eats and wipes her mouth and says; I have committed no sin. (21) Under three things the earth quakes and under four, it cannot endure. (22) Under a slave who rules, under a scoundrel when he is sated with food.

RASHI

רש"י

(18) נפלאו — *hidden from my eyes*. (20) She eats — *euphemistically speaking*. מחתה פיה — *she wipes it*. (21) The earth quakes — *the Land of Israel*. (22) Under a slave —

(יח) נפלאו. נכסו מעיני: (כ) אכלה. לשון נקיה
 דיבר: ומחתה פיה. מקנחה: (כא) רגזה ארץ. ארץ
 ישראל: (כב) תחת עבד. זה נבוכדנצר:

Nevuchadnetzer.

Mishnah Gittin, chapter 1

משנה גיטין פרק א

(1) One who [is a messenger and] brings a *get* [a bill of divorce] from [a husband] overseas [i.e., outside Israel] is required to say [on

א המביא גט ממדינת הים, צריך שיאמר בפני נכתב
 ובפני נחתם. רבן גמליאל אומר, אף המביא מן הרקם

presenting it to the wife in Israel]; "In my presence, it was written and in my presence, it was signed." [The Gemara explains that this declaration was required as proof that the *get* was written *lishmah* (written exclusively in the name of the wife), a requirement for a kosher *get*, this is the view of Raba. Rava says: The declaration serves as a confirmation of the *get*, against the possible contention of a husband who arrives from a distant land claiming that the *get* is forged. Had the Sages not mandated such a declaration, two witnesses would have to be found to repudiate the husband's claim by verifying the signatures of the *get* and when the *get* was written overseas, this would be extremely difficult]. Rabban Gamliel says: [This declaration is]

רבנו עובדיה מברטנורא

א המביא גט ממדינת הים. כל חוצה לארץ קרי מדינת הים: צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם. אית דאמרי

also [required] if he brings it from [cities close to the border such as] Rekem or from Cheger. Rabbi Eliezer says: Even if he brings it from Kefar Ludim [which is surrounded on three sides by Israel] to Lud [still he must declare since we do not differentiate between different areas outside Israel]. The Sages, however, say; The declaration “In my presence, it was written and in my presence, it was signed,” is required only from one who brings a *get* from outside Israel [to Israel] or one who takes [it out of Israel] and one who takes [such a document] from one province to

another overseas is also required to declare, “In my presence, it was written and in my presence, it was signed.” Rabban Shimon ben Gamliel says: It is required even if he takes it from one jurisdiction to another [where the governors of each guard their areas as separate territories]. (2) Rabbi. Yehudah says: From Rekem eastwards [is outside of Israel, thus requiring the declaration], and Rekem itself is [considered] like the East; from Ashkelon southwards, and Ashkelon is like the South; and from Acco northwards, and Acco is like the North. Rabbi Meir says: Acco is considered as Israel regarding the laws of the *get* [thus, no declaration is necessary]. (3) If one brings a *get* [from one place to another] in Israel, it is not necessary to declare, “In my presence, it was written and in my presence, it was signed.” If its validity is challenged [i.e., the husband claims it was forged], it must be verified through the signatures [either by the signatories verifying their signatures, or other witnesses who recognize the signatures as being authentic]. If one brings a *get* from overseas, but [lost his power of speech and] is unable to declare, “In my presence, it was written and in my presence, it was signed,” — if the *get* has been signed by witnesses, its validity can be established through its signatories. [Since the law is that *eidei mesirah karti* — witnesses who saw the transfer validate the *get*, therefore the Mishnah states: “If the *get* has been signed,” since the divorce can be valid

רבנו עובדיה מברטנורא

טעמא, לפי שאין בני מדינת הים בני תורה, ואין יודעין שצריך לכתוב הגט לשם האשה. הלכך אומר השליח בפני נכתב ובפני נחתם, וממילא שילינן ליה אם נכתב לשמה, והוא אומר אין. ואית דאמרי טעמא, לפי שאין שיירות מצויות משם לכאן, שאם יבא הבעל ויערער לומר לא כתבתיו שיהיו עדים מצויין להכיר חתימת העדים, והאמינוהו רבנן לשליח כבתרי, ושוב לא יועיל ערעור הבעל: מן הרקם ומן החגר. בין קדש ובין ברד, מתרגמינן בין רקם ובין חגרא: אפילו מכפר לודים. שהיא מחוצה לארץ: ללוד. שהיא סמוכה לה והיא מארץ ישראל: מהגמוניא להגמוניא. שני הגמונים בעיר אחת ומקפידים זה על זה: ב מרקם למזרח. מרקם עד סוף העולם למזרחו קרוי חו"ל, ורקם עצמה נדונה כמזרח העולם ולא כארץ ישראל: ג אם יש עליו עוררים. שהבעל מערער שהוא מזויף: יתקיים בחותמיו. אם יעידו העדים על חתימת ידיהם, או עדים אחרים יכירו חתימתם, כשר. ובזמן הזה, המביא גט בין בא"י בין בחו"ל צריך ליתנו לה בפני שנים וצריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם. ואם חתימת העדים ניכרת במקום נתינת הגט ונתקיים הגט בחותמיו, אין צריך לומר בפ"נ ובפ"נ: ואינו יכול לומר. כגון שנתנו לה כשהוא פקח ולא הספיק לומר בפני נכתב ובפני נחתם

ומן החגר. רבי אליעזר אומר, אפלו מכפר לודים ללוד. והכמים אומרים, אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אלא המביא ממדינת הים והמוליך. והמביא ממדינה למדינה במדינת הים, צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם. רבן שמעון בן גמליאל אומר, אפלו מהגמוניא להגמוניא: ב רבי יהודה אומר, מרקם למזרח ורקם כמזרח, מאשקלון לדרום ואשקלון כדרום, מעכו לצפון ועכו כצפון. רבי מאיר אומר, עכו כארץ ישראל לגטין: ג המביא גט בארץ ישראל, אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם. אם יש עליו עוררים, יתקיים בחותמיו. המביא גט ממדינת הים ואינו יכול לומר בפני נכתב ובפני

even if witnesses don't sign.] (4) Both *gittin* and writs of freedom [of slaves] are the same regarding [the laws of] bringing [from overseas] and taking [to overseas, in that the one bringing it must declare; "In my presence, it was written and in my presence, it was signed."] And this is one of the ways in which letters of divorce and writs of freedom are the same. (5) [The *Kutim* were a nation who converted but at first, it was doubtful whether they were sincere converts.] Any

document which has a *Kuti* as a witness is not valid [though the *Tanna* of our Mishnah maintains that the *Kutim* were sincere converts, nevertheless, they were not trusted regarding monetary matters], unless it is a *get* or a writ of freedom [where one *Kuti*, as a witness, does not invalidate the *get* provided there is one valid witness who signed after the *Kuti*. The reason being that witnesses for a *get* must sign in the presence of one another; had the *Kuti* witness not been trustworthy, the Jewish witness would not have allowed him to sign before him]. It once happened that a *get* was brought before Rabban Gamliel [who argues on the *Tanna Kamma* who requires at least one valid witness] at Kefar Otnai with [both] witnesses being *Kutim*, yet he declared it valid. [However, after the Rabbis ascertained that they were not sincere converts they instituted that a *Kuti* is to be treated as a non-Jew; even one *Kuti* serving as a witness therefore, would invalidate a *get*]. All documents which are accepted in non-Jewish courts, though the signatories are non-Jews, are valid, except *gittin* and writs of freedom [and those contracts which actually are the means of effecting a transaction; only those writs which serve as proof to an occurrence are valid]. Rabbi Shimon says; [Since it is the witnesses who observed the transfer, validating the *get* (*eidei mesirah karti*) and not those who are signed on it], these [contracts which effect transactions] are also valid [when the signatures are clearly non-Jewish names and thus, there is no fear lest one rely on them]. They [*gittin*, writs of freedom and contracts which effect transactions] were only pronounced [to be invalid] when drawn up by laymen [who are not accredited judges, but not when drawn up by judges though they are non-Jewish. The *halachah* does not follow Rabbi Shimon]. (6) If a man says: Give

רבנו עובדיה מברטנורא

עד שנתחרש: ד שוין למוליק ולמביא. לומר בפ"ג ובפ"ג: ה חוץ מגיטי נשים. שאם יש עליו עד כותי אחד, כשר. אבל שניהם כותים, פוסל ת"ק אפילו בגיטי נשים. ורבן (שמעון בן) גמליאל עשה מעשה והכשיר אפילו כששניהם כותים. והאידינא דגזור על הכותים שיהיו כגוים לכל דבריהם, לא שנא שאר שטרות ול"ש גיטי נשים אפילו עד אחד כותי פסול: בערכאות של גוים. שהעידו העדים עדותם לפני השופט במקום מושב משפטיהם. והוא שידענו באותו שופט ובאותם עדים דלא מקבלי שוחדא. ודוקא בשטרי הלואות ושטרי מקח וממכר שהעדים ראו בנתינת הממון. אבל שטרי הודאות וגיטי נשים, וכל דבר שהוא מעשה ב"ד בערכאות שלהם, הכל פסול: ר"ש אומר כשרים. לא הווכרו בבית המדרש להפסול: אלא בזמן שנעשו בהדיוט. ע"י גוים הדיוטות שאינם דינים. ואין הלכה כר"ש: ו רצה

נחתם, אם יש עליו עדים, יתקיים בהותמיו: ד אחד גטי נשים ואחד שחרורי עבדים, שוין למוליק ולמביא. וזו אחד מן הדרכים ששוו גטי נשים לשחרורי עבדים: ה כל גט שיש עליו עד כותי, פסול, חוץ מגיטי נשים ושחרורי עבדים. מעשה שהביאו לפני רבן גמלא לכתור עותנאי גט אשה והיו עדי עדי כותים, והכשיר. כל השטרות העולים בערכאות של גוים, אף על פי שחותמיהם גוים, כשרים, חוץ מגיטי נשים ושחרורי עבדים. רבי שמעון אומר, אף אלו כשרין, לא הוכרו אלא בזמן שנעשו בהדיוט: ו האומר תן גט

this *get* to my wife and this writ of freedom to my slave, may, if he so desires retract both [instructions]; these are the words of Rabbi Meir. However, the Sages say: He may retract in the case of the *get* [since this is detrimental to her], but not in the case of the writ of freedom [which is a benefit for him]; while we may effect a benefit for a person in his absence, an act that may be harmful may only be imposed in his presence. [In the case of the freed slave though he loses his maintenance this is not considered a loss because] if he [the owner] does not wish to maintain his slave, he is not bound to do so [so accepting the writ of freedom on behalf of the slave has only beneficial consequences for him; and thus, once the messenger accepts the writ he becomes an agent for the slave and actually effects his freedom], but if he does not want to maintain his wife, he is still bound to do so [thus accepting the divorce on her behalf would be to her detriment as she is losing her maintenance; therefore, he cannot become an agent and accept the divorce on her behalf]. He [Rabbi Meir] said to them: But does he not disqualify his slave from eating *terumah* [by freeing him] in the same way as he disqualifies his wife [by divorcing her so that freeing him is also detrimental]? They said to him: [the fact that the slave eats of *terumah* is not an inherent privilege of being a slave, rather,] because he is the priest's property [and if he wants to he could sell him to an Israelite; he would then remain a slave and still be disqualified from eating *terumah*]. If a man says: Give this *get* to my wife, this writ of freedom to my slave, and dies [before they are given, the power effecting the divorce or the slave being freed is no longer in force and], they are not given after his death. [However, if he said], give a *maneh* to so-and-so and then died, the money should be given after his death [since the words of a *schiv mera* — a deathly, ill person is considered as if it were written and given].

רבנו עובדיה מברטנורא

לחזור בשניהן. קודם שיגיע ליד האשה והעבד: **יחזור.** ואין השליח יכול לזכות בהם לצרכן, דחוב הוא להן, שמאבדין מוונתיהן: **וחכמים אומרים בגטי נשים.** יכול לחזור: **אבל לא בשחרורי עבדים.** והלכה כחכמים: **שאם ירצה שלא לזון את עבדו רשאי.** הלכך כי משחרר ליה לא מפסיד ליה מזוני. אבל שלא לזון את אשתו אינו רשאי, הלכך כי מגרש לה מפסיד לה מזוני: **מפני שהוא קנינו.** כלומר הא דהוא אכיל בתרומה כשהוא עבד כהן אינו אלא מפני שהוא קנינו של כהן, מידי דהוה אבהמתו של כהן שאוכלת בכרשיני תרומה, ולא משום מעליותא היא, הלכך כי משחרר ליה אע"פ שמפסידו מלאכול בתרומה אין זו חובה לעבד: **לא יתנו לאחר מיתה.** דגיטא לא הוי עד דמטי לידה וכי מטי לידה הא מית ואין גט לאחר מיתה. ושטר שחרור נמי כי מטא לידה הא מית ופקע רשותיה מיניה: **יתנו לאחר מיתה.** ואע"ג דלא אמר מנה זה, דדברי שכיב מרע כבתובין וכמסורין דמו:

זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי, אם רצה לחזור בשניהן, יחזור, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, בגטי נשים אבל לא בשחרורי עבדים, לפי שזכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לו אלא בפניו. שאם ירצה שלא לזון את עבדו, רשאי. ושלא לזון את אשתו, אינו רשאי. אמר להם, והרי הוא פוסל את עבדו מן התרומה כשם שהוא פוסל את אשתו. אמרו לו, מפני שהוא קנינו. האומר תנו גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי ומת, לא יתנו לאחר מיתה. תנו מנה לאיש פלוני ומת, יתנו לאחר מיתה:

Gemara Gittin, 6b

גמרא גיטין דף ו':

Rabbi Chisda says: A man should never **אמר רב חסדא לעולם אל יטיל אדם אימה יתירה**

instill too much fear in his household. For the *pilegesh* in Givah was greatly frightened of her husband [and ran away] causing the death of many thousands in Israel (see Judges 19). Rabbi Yehudah said in the name of Rav: If a man instills too much fear in his household, he will eventually commit three sins: [The sin of] unchastity [by having relations with his wife while she is impure because she fears telling him], bloodshed [by causing members of the household to run away who may then fall into a hole] and the desecration of the Shabbat [by cooking after the Shabbat commences because of the fear of not having his food ready]. Rabbah bar bar Chanah said: The three things which the Rabbis said that a person, should say to his household at the commencement of the Shabbat; Have you tithed, prepared the *eruv* and lit the lamp, should be said gently, so that they obey him readily. Rabbi Ashi said: I did not hear of the rule of Rabbah bar bar Chanah, but I observed it out of common sense. Rabbi Avahu said: A man should never instill too much fear in his household. For there was a certain great man who instilled too much fear in his household and as a result, they gave him to eat a great sin. And who was this? It was Rabbi Chanania ben Gamliel. Do you mean to say that they actually fed it to him? Why even the beasts of the righteous are not given the chance, by the Holy one Blessed is He, to offend [as in the case of the donkey of Pinchas ben Yair, see Chullin 7a], how then shall the righteous themselves be allowed to sin? Say then, they had attempted to feed him. And what was it that they set before him? A piece of flesh cut from an animal while still alive [to replace a missing piece]. Mar Ukva sent to Rabbi Elazar: There are certain people who are persecuting me, and I am able to get them into trouble with the government; shall I do so? He lined a paper and wrote [the following verse]: “I said I will take heed to my ways, that I sin not with my tongue: I will keep a curb on my mouth while the wicked is before me,” (Psalms 39:2) [meaning] though the wicked is before me, I will keep a curb on my mouth [and not hand them over to the government]. He sent to him [again]: They are causing me great suffering and I no longer can withstand them [what shall I do]? He sent back him: “Resign yourself to the Lord [והתחולל] and wait patiently for Him,” (ibid. 37:7) [adding]: Wait for the Lord and He will cast them down [חללים] before you. Go early to the Midrash in the morning and in the evening and there

בתוך ביתו שהרי פילגש בגבעה הטיל עליה בעלה אימה יתירה והפילה כמה רבבות מִיִּשְׂרָאֵל אָמַר רַב הַוָּדָה אָמַר רַב כָּל הַמְּטִיל אִימָה יִתְּיָרָה בֵּיתוֹ סוֹף הוּא בָּא לְיָדֵי שְׁלֹשׁ עֲבִירוֹת גִּילּוּי עֲרִיוֹת וּשְׂפִיכוֹת דָּמִים וְחִילוּל שַׁבָּת. אָמַר רַבָּה בַר בַּר חֲנָה הָא דְאָמְרֵי רַבְּנָן שְׁלֹשָׁה דְבָרִים צָרִיךְ אָדָם לִזְמַר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ עֶרֶב שַׁבָּת עִם הַשִּׂיכָה עֲשֶׂרְתָם עֲרַבְתָּם הִדְלִיקוּ אֶת הַנֵּר צָרִיךְ לְמִימְרֵינוּ בְּנִיחוּתָא כִּי הֵיכִי דְלִיקְבְּלוּ מִיְנֵיהּ. אָמַר רַב אֲשִׁי אֲנָא לֹא שָׁמִיעָא לִי הָא דְרַבָּה בַר בַּר חֲנָה וְקִיִּמְתִּיהָ מִסְבָּרָא. אָמַר רַבִּי אַבְהוּ לְעוֹלָם אַל יִטִּיל אָדָם אִימָה יִתְּיָרָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שְׁהָרֵי אָדָם גְּדוֹל הַטִּיל אִימָה יִתְּיָרָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְהֶאֱכִילוּהוּ דָבָר גְּדוֹל וּמְנוּ רַבִּי חֲנַנְיָא בְּן גַּמְלִיאֵל הֶאֱכִילוּהוּ סִלְקָא דְעֵתָךְ הַשְׁתָּא בְּהֶמְתָּן שֶׁל צְדִיקִים אֵין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִבֵּיא תַקְלָה עַל יָדָם צְדִיקִים עֲצֻמָּן לֹא כָּל שָׁכֵן אֱלָא בְקִשׁוֹ לְהֶאֱכִילוֹ דָּבָר גְּדוֹל וּמֵאֵי נִיהוּ אֲבָר מִן הַחַי. שְׁלַח לִיהּ מַר עֻקְבָּא לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנֵי אָדָם הָעוֹמְדִים עָלַי וּבִידֵי לְמִסְרָם לְמַלְכוֹת מַהוּ שְׂרֻטָּה וְכַתּוּב לִיהּ (תהלים לט) אֲמַרְתִּי אֲשַׁמְרָה דְרַכִּי מִחֶטְא בְּלוֹשׁוֹנִי אֲשַׁמְרָה לְפִי מִחֶסוֹם בְּעוֹד רֶשַׁע לְנֹגְדֵי אֶף עַל פִּי שְׂרָשַׁע כְּנֹגְדֵי אֲשַׁמְרָה לְפִי מִחֶסוֹם שְׁלַח לִיהּ קָא מְצַעְרֵי לִי טוֹבָא וְלֹא מְצִינָא דְאִיקוּם בְּהוּ שְׁלַח לִיהּ (שם לו) דוּם לֹה' וְהִתְחוּלַל לֹה דוּם לֹה לֹה' וְהוּא יְפִילֵם לְךָ חֲלָלִים חֲלָלִים הַשֵּׁכֶם

will soon be an end to them. The words had barely left his mouth when Geniva [one of his tormentors] was taken out in chains [to be executed].

והערב עליהם לבית המדרש והם כלים מאלהים הדבר יצא מפי רבי אלעזר ונתנהו לגניבא בקולר:

וזהו במדבר דף קי"ט ע"א

אמר רבי אלעזר כתיב (תהלים ל"א) בדרך אפקיד רוחי פדיתה אותי יי אל אמת. האי קרא אית לאסתכלא ביה חמיתון מאן דאפקיד בידא דמלכא מידי. אלא ודאי ופאה הוא בר נש דאזיל באורחו דמלכא קדישא ולא חטי קמיה. תא חזי כיון דעאן ליליא אילנא דמותא שליט בעלמא ואילנא דחיי אסתלק לעילא לעילא. וכיון דאילנא דמותא שליט בעלמא בלחודוי כל בני עלמא טעמין טעמא דמותא. מאי טעמא בגין דהוא אילנא גרים ובר נש בעי לאקדמא ולמפקד בידיה נפשיה בפקדונא כפקדונא דבר נש דיהיב פקדונא לאתרא דאף על גב דאיהו אתחייב לגביה יתיר מההוא פקדונא לאו כדאי לאתאחדא ביה הואיל ובפקדונא אתמסר לגביה ואי סרב ביה ודאי נבדוק אבתריה דלאו מורעא קדישא הוא ולאו מבני מהימנותא. כד ההוא אילנא בני נשא אקדימו ויהבין ליה פקדונא לגפשייהו וכל נשמתין דבני עלמא נטיל. וכולהו טעמין טעמא דמותא בגין דהאי אילנא דמותא הוא ובגין דכל אינון נפשתיא אף על גב דכולהו אתחייבו לגביה ולא כדאי הוא לאתבא פקדונא לגביה דבר נש אלא כיון דכולהו אתמסרו ליה כפקדונא אתיב כל פקדונין למאריהון. תא חזי לאו כדאי הוא האי אילנא דמותא לאתבא פקדונא לגביה דבר נש אלא בשעתא דאילנא דחיי אתער בעלמא. ואימתי אתער ההוא אילנא דחיי. בשעתא דסליק צפרא. ובדין כיון דהאי אתער בעלמא כל בני עלמא חזין ושביק ואהדר ההוא אילנא דמותא כל פקדונין דאתפקדו לגביה ואזיל ליה. מאי טעמא חזין בגין דההוא אילנא דחיי גרים. ואי תימא הא בני נשא סניאין אינון דמתערין בליליא בעוד דאילנא דמותא שליט אלא ודאי ההוא אילנא דחיי קא עבדי. מאי טעמא בגין דכתיב (שם) לראות ה'יש משכיל דורש את אלהים ולא יהא פתחון פה לבר נש דיימא אלמלא שליטנא בנפשאי בליליא אשתדלנא באורייתא. אמר רבי יהודה האי בישראל ודאי וקבי הוא. אכל באומות העולם דחמינא כהאי גוונא מאי טעמא אמר ליה ודאי שפיר הוא דקא אקרת. פתח ואמר (במדבר כ"ג) מה אקוב לא קבה אל ומה אעום לא ועם יי. תא חזי כגוונא דאית לעילא אית לתתא לעילא אית ימינא ואית שמאלא לתתא ישראל ועמין. ישראל אתאחדן לימינא בקדושה דמלכא קדישא. עמין עובדי עבודה זרה לשמאלא לסטרא דרוח מסאבא וכולהו לתתא מכולהו דרגין דשמאלא וכולהו דרגין אחידן דא כדא עד דתלגין מן רישא וכגוונא דרישא נטיל בההוא גוונא נטיל ונבא דאיהו תתאה מאי טעמא בגין דאחיד ביה ובגין כד עמין עובדי עבודה זרה בההוא סטר מסאבא דילהון הכי אתדברו:

Yosef le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

Sefer HaCharedim, 54

מוסר

מספר חסידים סימן ג'ד

It is the proper manner for penitents to be exceedingly lowly of spirit, humble, forbearing, accepting of insults without returning them, hearing themselves reviled without responding, rejoicing in the suffering of being insulted. If fools revile them, saying:

דרךן של בעלי תשובה להיות מאד מאד שפלי רוח וענוים סבלנים עלובים ולא עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים שמחים ביסורים של עלובתם ואם

rejoicing in the suffering of being insulted. If fools revile them, saying:

Remember your earlier actions, he should respond to them; I know that I have sinned much, and I did many things that were not proper. May the Rock forgive me. Tolerate those who shame you, measure for measure [just as you shamed Heaven through your actions you, too, are now being shamed], and in this way, your sin will be atoned. If it is publicly known that a person committed adultery, let him not, out of shame, refrain from learning the laws relating to adultery, as it is better for a person to achieve atonement

in this world. For shame spills the blood and removes sin. Thus we find that our Rabbis, of blessed memory, said: If a murderer comes to town and they honor him, he must confess: I am a murderer (Shvi'it 10:8). As it says: "And this is the case (*dvar*, also meaning word) of the killer." (Deuteronomy 19:4) In other words, the word that he speaks with his mouth to acknowledge his sin.

Practical Law:

Rambam, Laws of Prayer, Chapter 6

(1) Even though the evening prayer is not obligatory, a person should not come from his work and say: I will eat a bit, sleep a bit, and then I will pray, lest sleep overtake him and as a result, he will sleep the entire night [without praying]. Rather, [first] he recites the evening [*arvit*] prayer and afterwards, he may eat, drink or sleep. It is permissible to get a haircut or to enter a bathhouse before the morning prayer. For the Sages prohibited [getting a haircut or entering a bathhouse] before the time for the afternoon prayer, which is the common occurrence, since most people go there during the day. But early in the morning it is unusual to do so, and thus the Sages did not include it in their decree.

(2) One who is occupied with studying Torah when the time comes for praying, he should stop learning and pray. But if his Torah learning is his constant occupation, and he does not work at all, and he is occupied with learning Torah at the time when he must pray, he need not stop [for prayers], as the *mitzvah* of learning Torah is greater than the *mitzvah* of praying. And one who is occupied with the needs of the community is as one who is occupied with the learning of Torah.

הָרָפוּ אוֹתָם הַסִּכְלִים לְאֹמֵר זְכוֹר מַעֲשֵׂיךָ הָרְאוּשׁוֹנִים
 אֹמֵר לָהֶם יְדַעְתִּי כִּי חָטָאתִי הַרְבֵּה וְכַמָּה דְבָרִים
 עָשִׂיתִי שְׁלֹא כְהוֹגֵן וְהַצּוֹר יִמְחוֹל לִי. וְסָבּוּל אֶת
 הַמְבִיִּישִׁים מִדָּה כִּנְגֵד מִדָּה וּבִנְיָה יִתְכַפֵּר עֲוֹנֶךָ וְאִם
 נֹדַע לְרָבִים עֲוֹנוֹ מִנִּיאוֹף עַל יִמְנַע עֲצָמוֹ מִלְּמוֹד
 הַלְכוֹת הַמְדַבְּרוֹת מִנִּיאוֹף מִפְּנֵי הַבוּשָׁה כִּי טוֹב לוֹ
 לְאָדָם שְׂיִתְכַפֵּר בְּעוֹלָם הַזֶּה. כִּי הַבוּשָׁה שׁוֹפֶכֶת אֶת
 הַדָּם וּמְסִירָה אֶת הָעוֹן וְכֵן מְצִינוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
 זְכוּרָנָם לְבִרְכָה רוֹצֵחַ שְׂבֵא לְעִיר וְהָיוּ מְכַבְּדִין אוֹתוֹ
 צָרִיךְ לוֹמַר רוֹצֵחַ אֲנִי שְׂנֵאָמֵר (דברים יט) וְזֶה דְבַר
 הַרוֹצֵחַ פִּירוּשׁ דְּבוּר שְׂיִדְבֵר בְּפִיו וְיִוְדֶה:

הלכה

הרמב"ם הלכות תפלה פרק ו

א אף על פי שתפלת ערבית רשות לא יבא
 אדם ממלאכתו ויאמר אוכל מעט ואישן
 קממא ואחר כך אתפילל שמא תאנוס אותו
 שינה ונמצא ישן כל הלילה אלא מתפילל
 ערבית ואחר כך אוכל ושותה או ישן. ומוותר
 להסתפר וליכנס למרחץ סמוך לשחרית מפני
 שלא גזרו אלא סמוך למנחה שהוא דבר
 המצוי שרוב העם נכנסין שם ביום אבל בשחר
 דבר שאינו מצוי לא גזרו בו: ב מי שהיה עוסק
 בתלמוד תורה והגיע זמן התפלה פוסק
 ומתפילל ואם היתה תורתו אומנותו ואינו
 עושה מלאכה כלל והיה עוסק בתורה בשעת
 תפלתו אינו פוסק שמצות תלמוד תורה גדולה
 ממצות תפלה. וכל העוסק בצרכי רבים
 בעוסק בדברי תורה: